

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

Br. Dokumenta: 21.21.1-2017- 08

IZVEŠTAJ REVIZIJE

**O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA MINISTARSTVA
ZA EVROPSKE INTEGRACIJE ZA GODINU ZAVRŠNO SA 31
DECEMBROM 2017**

Priština, Juni 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi zarad korišćenje nacionalnih resursa na jedan efektivan, efikasan i ekonomičan način.

Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Ministarstva za Evropske Integracije u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj rezultat revizije izvršene od strane Vođe Tima –Fjolla Bakalli – Sadiku kao i Pleurat Isufi i Albana Kadriu – Zogjani članova i pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije, Bujar Bajraktari.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Napredak u sprovođenju preporuka	15
5 Dobro upravljanje	15
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	18
Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina	20
Shtojca III: Pismo Potvrđivanja	22

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Ministarstva za Evropske Integracije za 2017 godinu, koja određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskih izveštaja za 2017 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim standardima revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 24/11/2017.

Naša revizija se fokusira na:

Radnje koje su preduzete od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za 2017 godinu, određene su u zavisnosti kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Ministarstva za Evropske Integracije.

Nacionalna Kancelarija Revizije ocenjuje visoki menadžment i osoblje Ministarstva za saradnju tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

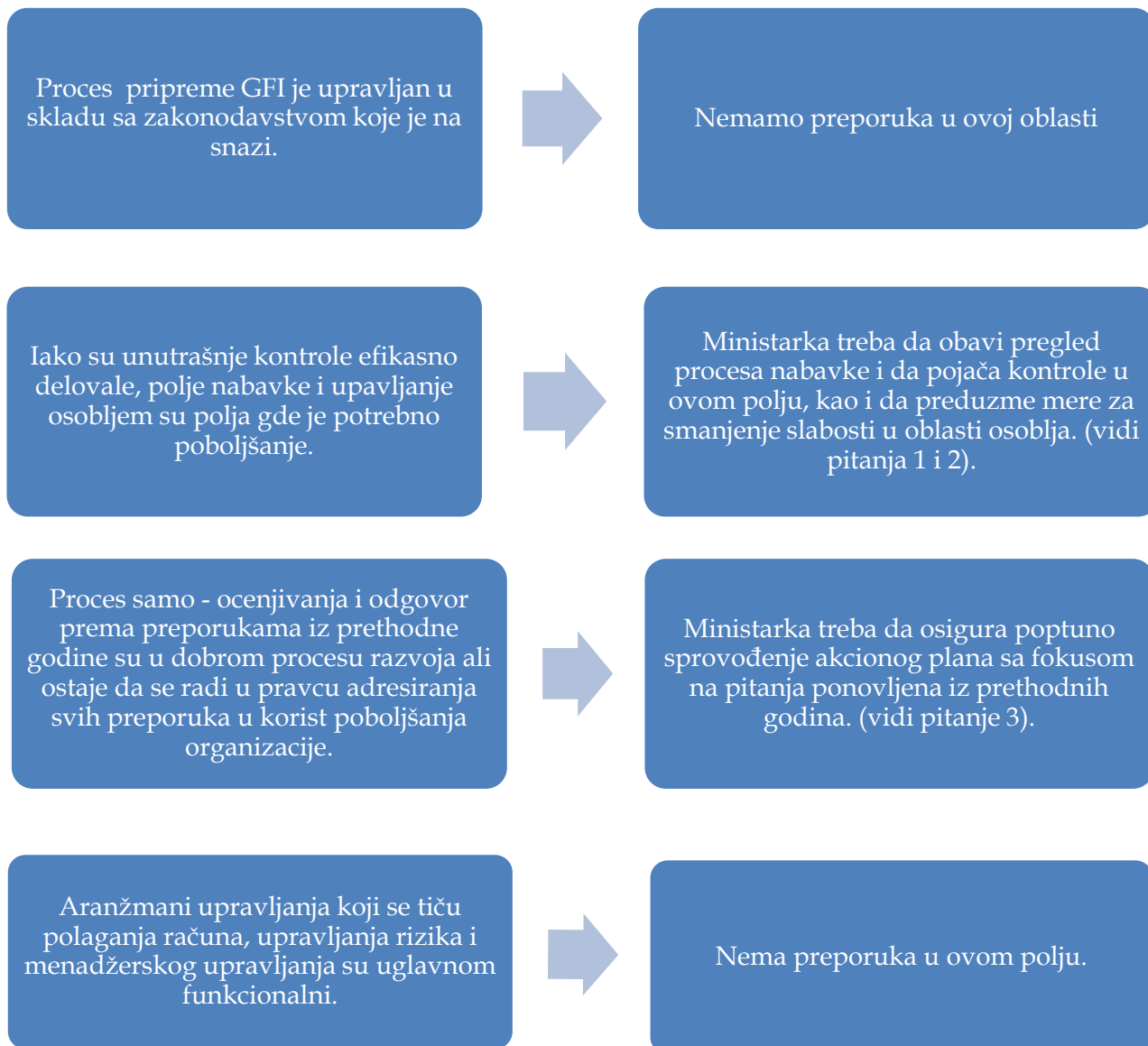
Ne modifikovano mišljenje

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2017 godinu *predstavljaju objektivnu i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor menadžmenta - revizija 2017

Ministarka je uzeo u obzir i složio se sa detaljnim nalazima i zaključcima revizije i založio se da će sprovesti date preporuke.

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja :

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- O usaglašenosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koje proističu iz ili se tiču revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika za reviziju Ministarstva za Evropske Integracije. Analizirali smo aktivnosti Ministarstva o tome do koje se mere možemo osloniti na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije sa posebnim naglaskom na zapažanja i preporuke u svakoj oblasti pregleda.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

---

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a. Uzima se takođe u obzir izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog Službenika (GAS) i Glavnog Finansijskog Službenika (GFS), kada se GFI dostavljaju Ministarstvu Finansija.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne- modifikovano mišljenje

Revidirali smo GFI Ministarstva za godinu završno sa 31 Decembrom 2017, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće, obelodanjivanja i ostale prateće izveštaje.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2017, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o Godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne upravljanjem za GFI

Generalni Sekretar Ministarstva je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru – modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment određuje kao potrebnim za omogućavanje

---

pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koja su uzrokovana bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Ministar je odgovoran za obezbeđivanje praćenje postupka finansijskog izveštavanja Ministarstva za Evropske Integracije.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati svako materijalno pogrešno prikazivanje koje može postojati. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI kako usled prevare tako usled greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da MEI-a izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka; i
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).

U kontekstu GFI-a identifikovali smo :

- Kod člana 14 – Izveštaj izvršenja budžeta, bilo je precenjivanja kod konačnog budžeta za robu i usluge u iznosu od 13,792€, u poređenju sa informacijama u ISFUK-a , precenjujući i opšti budžet za ovaj iznos. Ovo se desilo zbog nedostatka informacija za smanjenje budžeta sa odlukom vlade na kraju godine.

Izjava od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika, prilikom dostavljanja nacrtu GFI-a Ministarstvu Finansija, može se smatrati tačnom jer su tokom revizije identifikovane greške nisu materijalne prirode.

U kontekstu ostalih zahteva za spoljno izveštavanje, nemamo materijalnih pitanja za isticanje.

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Za gore navedeno precenjivanje daje se preporuka:

- Preporuka 1** Ministarka treba da obezbedi da finansijski službenici neprestano prate delovanja vlade u vezi sa budžetskim promenama, i da se te promene odraze u GFI –a na način predavljanja tačnih informacija.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Uvod

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

U kontekstu finansijskih sistema, kontrole nad troškovima su uglavnom odgovarajuće i efikasno se primenjuju. Oblast nabavke imao je pojedine slabosti za koje se očekuje poboljšanje ubuduće. Dalje, MEI-e nastavlja da održava pozicije sa vršiocima dužnosti za duže vremenske periode prelazeći pri tom dozvoljena ograničenja. Ova pojava se treba umanjiti i ostaje kao oblast koja zahteva poboljšanje.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Izvori Fondova:	1,679,904	1,435,649	1,337,782	1,511,752	1,617,905
Grant Vlade -Budžet	1,679,904	1,435,649	1,337,782	1,511,752	1,617,905

Završni budžet je u poređenju sa početnim budžetom umanjen za 244,255€. Ovo smanjenje rezultat primenjenih štednji u procesu pregleda budžeta te odluke Vlade.

Tokom 2017 godine, MEI –e potrošilo je 93% završnog budžeta ili 1,337,782€. Troškovi su bili na istom nivou u poređenju sa 2016 godinom. Ispod su data objašnjenja o trenutnom stanju.

¹ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje	2015 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	1,679,904	1,435,649	1,337,782	1,511,753	1,617,905
Plate i Dnevnice	643,242	613,242	584,749	582,852	669,779
Roba i Usluge	770,962	762,708	693,414	763,434	859,056
Komunalije	10,500	5,500	5,442	5,740	7,028
Subvencije i Transferi	250,000	50,000	49,987	159,727	82,042
Kapitalne Investicije	5,200	4,200	4,190	-	-

Objašnjenja o promjenama u budžetskim kategorijama su date u nastavku:

- Završni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim je smanjen na 30.000 €. Ovo smanjenje je rezultat pregleda budžeta. Nivo izvršenja budžeta bio je 95%;
- Završni budžet za robu i usluge u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 8.254 € kao rezultat revizije budžeta i odluka vlade. Nivo izvršenja završnog budžeta bio je 90%;
- Završni budžet za komunalne usluge smanjen je na 5.000 €, u poređenju sa početnim budžetom kao rezultat pregleda budžeta. Stepenn izvršenja budžeta bio je 98%;
- Završni budžet za subvencije i transfere smanjen je na 200.000 € u odnosu na početni budžet sa procesom procene budžeta, pri čemu su sredstva u iznosu od 20.000 € preneti u kategoriju robe i usluga, dok je ostatak proglašen za uštedu u budžetu. Završno izvršenje budžeta za ovu kategoriju bilo je 100%; i
- Završni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom smanjen je na 1,000€ pregledom budžeta. Finalni budžet realizovan je 99%.

3.2 Plate i dodaci

Plate i dodaci se plaćaju preko centralizovanog sistema plaćanja kojim rukovode MAP i MF. Međutim, u okviru MEI-e postoji određen broj kontrola koji se odnose na odobrenje platnog spiska, verifikaciju promena, pregled budžeta za ovu kategoriju, usklađivanje sa trezorom, itd. Prema evidenciji ISFUK-a, završni budžet za kategoriju plata i dnevnica bio je 613.242 €, dok je realizacija troškova bila 584.749 €. Planirani broj osoblja je bio 86 dok je stvarni broj zaposlenih krajem 2017 godine bio 84. Naši testovi nisu istakli nedostatke u ovoj oblasti.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.3 Upravljanje osobljem

U nastavku su predstavljena neka od identifikovanih pitanja koji se tiču slabosti u upravljanju i organizaciji osoblja.

Pitanje 2 - Održavanje radnih pozicija sa Vršiocima Dužnosti

Nalaz Uredba br. 06/2012 o imenovanju u državnoj službi određuje da se ni jedna viša rukovodeća pozicija se ne može održati više od tri meseca. Mi smo pronašli da u MEI-a tri slučaja gde je vršiocima dužnosti dozvoljeno održavanje pozicija Vršilac Dužnosti, prelazeći dozvoljena ograničenja za odražavanje pozicije u tom obliku. Jedna od tih pozicija se održava sa VD - i još od 2015 godine, dok su ostale dve od Maja 2017 godine, jer su službenici koji su držali ove dve funkcije bili na besplatnog odmora u svrhu profesionalnog napretka.

Rizik Održavanje radnih pozicija sa vršiocima dužnosti na duže periode, je u suprotnosti sa primenljivim zakonima koje može uticati na kvalitet operativnog učinka entiteta.

Preporuka 2 Ministarka treba da obezbedi da su sve vodeće pozicije obavljaju sa redovnim ugovorima. Ovome treba da prethodi objava javnog konkursa koji se odvija u skladu sa pravilima na snazi.

3.4 Robe i usluge, kao i komunalne usluge

Završni budžet za robu i usluge (uključujući komunalne usluge) 2017 godine bio je 768,208 €. Od toga je potrošeno 698.856 €. Oni se tiču kancelarijskog materijala, potrošni materijal za nameštaj, potrošnju goriva za automobile, službene putne troškove, službene ručkove, plaćanja zakupa itd. Naši testovi su naglasili sledeće:

Pitanje 3 – Potpisivanje ugovora koji nije u skladu sa zahtevima dosijea tendera

Nalaz Potpisani ugovor za "Snabdevanje inventarima za potrebe MEI", u iznosu od 7,025€, prema zahtevu tenderskog dosijea, predviđao je isporuku 14 predmeta. Svi postupci kao evaluacija finansijskih ponuda su napravljeni u skladu sa ovim zahtevima. Međutim, ugovor koji je potpisan sa izabranim ekonomskim operaterom precizira da će Ministarstvu biti dostavljeno samo šest stavki sa liste ponuda. Ovo je u suprotnosti sa zahtevima koje je entitet predstavio u dosijeu tendera, kao i sa zahtevima Operativnog Uputstva za Javne Nabavke A01 (član 47.40). Štaviše, kada bi aplikacija bila podneta samo za ugovorene članke, izabrani EO bi se ispostavio skuplji za 320 evra od drugog operatera.

Rizik Ne poštovanje uslova tenderskog dosijea je u suprotnosti sa pravilima javnih nabavki i može dovesti do nepravilne selekcije, kršenja načela jednakog tretmana ponuđača te loše novčane vrednosti u postupcima nabavke.

Preporuka 3 Ministarka treba da obezbedi da će se, nakon objavljivanja obaveštenja o snabdevanju, izvršiti detaljnije analize zahteva podnesenih od strane istražnih jedinica i da se odobre samo opravdani zahtevi. Takođe, ugovore treba potpisati u skladu sa zahtevima predviđenim u dosijeu tendera.

3.5 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere bio je 50,000€. Od toga 2017 godine potrošeno je 49.988 €. One se odnose na subvencionisanje projekata i aktivnosti fizičkih lica i nevladinih organizacija, čiji je cilj promovisanje procesa evropskih integracija u Republici Kosovo. Naši testovi nisu pokazali nikakve nedostatke u ovoj oblasti.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.6 Kapitalne investicije

Završni budžet za kapitalne investicije iznosio je 4.200 €. Od njih 2017 godine potrošeno je 4.190 €. Ovi troškovi su se odnosili na kupovinu digitalne kamere koja je bila jedina planirana kapitalna potrošnja. Testirali smo proces ove kupovine i nismo identifikovali nikakve nedostatke u procesu.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.7 Kapitalna i ne kapitalna imovina

MEI-a je predstavilo u osnovnim sredstvima GFI-a (preko 1.000 €) u neto iznosu od 8.633 € i nepokretnom imovinom (ispod 1.000 €) u iznosu od 62.465 €. Testirali smo kupovinu godine i regularnosti evidencije i inventarizaciju raspoloživih sredstava. Nismo identifikovali nedostatke.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.8 Ne izmirene obaveze

Izveštaj o ne izmirenim obavezama prema dobavljačima krajem 2017. godine iznosio je 30.212 €. Ove obaveze su prenesene na plaćanje u 2018 godini. Ove obaveze se odnose na kategoriju roba i usluga, kao i komunalne usluge. Testirali smo način izveštavanja ne izmirenih obaveza, počevši od protokola, izveštavanja pa sve do plaćanja obaveza. Naše testiranje nije pokazalo nikakve nedostatke.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

---

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI-a MEI -e, za 2016 godinu, rezultirao je sa šest preporuka. MEI -a je izradilo Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će sprovesti date preporuke.

Do kraja naše revizije za 2017 godinu, četiri preporuke su sprovedene, jedna je bila u procesu i jedna još uvek nije adresirana. Takođe, iz 2015 su prenete još tri preporuke (ne sprovedene). Dve od ovih preporuka u 2017 su sprovedene u potpunosti dok jedna nije sprovedena.

Pitanje 4 - Sprovođenje preporuka iz prethodne godine i godine pre nje

Nalaz	I uprkos postignutom napretku u sprovođenju preporuka, ostaje da se posvete više njihovom adresiranju u celini, kako bi se izbeglo ponavljanje problema tokom godina.
Rizik	Kašnjenja u sprovođenju preporuka mogu rezultirati stalnim slabostima, nedostatkom efikasnosti i potencijalnim finansijskim gubicima.
Preporuka 4	Ministarka treba da obezbedi potpunu primenu akcionog plana, koji određuje pravovremene rokove za potpunu primenu preporuka. Napredak u sprovođenju ovih preporuka treba redovno izveštavati Ministarki i Generalnom Sekretaru.

5 Dobro upravljanje

Uvod

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključna pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija.

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

MEI -a u glavnom ima dobre kontrole u odnosu na obaveze. Finansijsko upravljanje i kontrola je dokazala dobar napredak u pregledu i sigurnosti u sprovođenju zakonodavstva i ostalih procesa kontrole.

Upravljanje u MEI-a u oblasti menadžerskog izveštavanja i odgovornosti u upravljanju rizikom odražava jednu pozitivnu situaciju. MEI -a je sprovelo najveći deo preporuka i pripremiло je spisak rizika u skladu sa zahtevima FUK-a. Takođe upitnik samo-ocenjivanja je ispunjen i predat Ministarstvu Finansija kao i odražavanje realne situacije u budžetskoj organizaciji. Unutrašnja Revizija je pružila jasan prikaz u vezi sa nivoom sigurnosti unutrašnjih kontrola i dala je preporuke za njihovo poboljšanje. Ostaje da se posveti više pažnje planiranju i efikasnoj realizaciji plana revizija UR-e kako bi dobitak bio maksimalan.

5.1 Sistem unutrašnje revizije

U MEI-a je osnovana Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) i sastoji se od jednog Revizora. Za izvršenje efektivne revizije potreban je sveobuhvatan program rada koji odražava finansijske i ostale rizike ime revidiranog entiteta i pruža dovoljnu sigurnost o efektivnosti unutrašnje kontrole. Uticaj proizvoda Unutrašnje revizije treba da se presudi od važnosti koju menadžment pruža adresiranju preporuka kao i od podrške i izazova koji su pruženi od strane efektivnog Komiteta Revizije.

JUR-a je izradila godišnji plan rada koji se oslonio na strateški plan na osnovu procene rizika. Takođe su završili redovne izveštaje JUR-a u Centralnoj Jedinici Harmonizacije Unutrašnje Kontrole. Izveštaji revizije sadrže zaključke u vezi sa funkcionisanjem sistema unutrašnjih kontrola i preporuka za korigovanje stanja gde je bilo nalaza. Međutim, godišnji plan nije u potpunosti sproveden.

Pitanje 5 - Ne potpuno ispunjavanje godišnjeg plana revizije

Nalaz	JUR-e za 2017 godinu je planirala da završi četiri revizije i jednu reviziju zahtevom menadžmenta. Od ovog plana je postignuto da se završe tri, redovne revizije ne ispunjavajući plan. Dakle, nije bilo pojedinih zahteva od menadžmenta za pojedine revizije.
Rizik	Nepoštovanje plana JUR-a može imati uticaj na ne identifikovanje i rešavanje mogućih slabosti u kontroli i gubitak mogućnosti za poboljšanje.
Preporuka 5	Ministarka treba da obezbedi da se radni plan JUR-a u potpunosti ispuni i da pomaže tekućim operativnim aktivnostima. Komitet Revizije mora kritički pregledati planove JUR-a kako bi upravljanje vremenom bilo što efikasnije.

5.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Za dobro planiranje redovnog nadzora aktivnosti i za omogućavanje efektivnog odlučivanja, menadžmentu je potrebno da poseduje/dobije redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Iako je menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, primetili smo da su primenjene mere slabe i ne efektivne te da ne omogućuju efektivna i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Proces upravljanja rizikom uglavnom je bio u dobrom pravcu razvoja u skladu sa zahtevima FUK-a. MEI-a poseduje registar rizika koje je ažuriran na kraju 2017 godine.

Preporuka

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

Ovaj Izveštaj je prevod sa orginalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednostiprovladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije - što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije

---

---

bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne i ranijih godina

Komponenta revizije	Preporuke koje su prenete iz 2015 godine	Sprovedene tokom 2017 godine	U procesu sprovođenja tokom 2017	Ne sprovedene
Plate i dnevnice	Ministar treba da osigura da za poziciju koja se upravlja vršiocem dužnosti nađe održivo rešenje i u skladu sa pravnim zahtevima.			Nije sprovedeno. Nastavlja sa održavanjem pozicija sa VD prelazeći zakonski rok.
Subvencije i Transferi	Ministar treba da osigura da su preduzete sve potrebne mere za povećanje kontrola, u svim fazama procesa subvencionisanja projekata.	Sprovedeno je. Nismo naišli na ovakve slučajeve ove godine.		
Tretiranje obaveza	Ministar treba da osigura da se obaveze nad snabdevačima isplate blagovremeno. Ako iz nekog razloga dugovi ostaju ne isplaćeni, oni se trebaju izveštavati MF-a/Trezoru.	Sprovedeno je. Sve preostale neplaćene račune su izveštavane u MF/Trezor.		
Komponenta revizije	Preporuke koje su data za 2016 godinu	Sprovedene	U procesu sprovođenja	Ne sprovedene
Sprovođenje preporuka iz prethodne godine	Ministar treba obezbediti da kontinuirano održava polaganje računa odgovornih osoba određenih u akcionom planu u cilju potpunog sprovođenja preporuka GR-a, skladu sa propisanim rokovima.		U procesu sprovođenja i jedna preporuka iz 2015 je ostala ne sprovedena.	

2.4 Sistem unutrašnje revizije	Ministar treba osigurati da je u najkraćem roku formiran Komitet Revizije na osnovu zakonskog zahteva. Imenovanjem nadležnog komiteta će biti podignuta vrednost unutrašnje revizije i će se osigurati pravilno lančano funkcionisanje unutrašnjih kontrola.	Sprovedeno je. Komitet Revizije je formiran u septembru 2017.		
3.1.1 Plate i dnevnice	Ministar treba osigurati dodatne kontrole u upravljanju procedura zapošljavanja. Procedure zapošljavanja treba da počinju na vreme, i trajanje funkcije kao VD ne bude duža od određenog perioda zakonskih zahteva.			Nije sprovedeno. Nastavlja sa održavanjem pozicija sa VD prelazeći zakonski rok.
3.1.3 Subvencije i transferi	Ministar treba da preduzme potrebne akcije za pregled uredbe o upravljanju subvencija, kako bi osigurao obuhvatanje ključnih tačaka koje će olakšati proces njihovog nadgledanja. Kasnije, sa pojedinačnim sporazumima treba specifikovati detalje za svaku datu subvenciju.	Sprovedeno je. Nismo naišli na ovakve slučajeve.		
	Ministar MEI-a treba osigurati da su pre potpisivanja takvih sporazuma, poštovane su sve predviđane procedure sa pravnim okvirom. Na ovaj način će se osigurati dobra osnova da MEI-a razvije svoju aktivnost povećanjem vrednosti za novac.	Nijedan takav slučaj nije identifikovan ove godine. MEI-e nije sprovelo nikakve zajedničke aktivnosti sa međunarodnim organizacijama.		
3.3 Ne izmirene obaveze	Ministar treba osigurati da obaveze prema dobavljačima isplate u zakonskim rokovima s ciljem izbegavanja izvršenja isplata direktno iz trezora. Ako slučajno obaveze ostaju ne izmirene, one trebaju izveštavati Trezoru.	Sprovedeno je. Sve preostale neplaćene račune su izveštavane u MF-a/Trezoru.		

Shtojca III: Pismo Potvrdjivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIC OF KOSOVA Qeveria e Kosovës / Vlada Kosova / Government of Kosovo Ministria e Integritimit Evropian / Ministarstvo Evropske Integracije Ministry of European Integration			
SEKTORI I ARKIVES - SEKTOR ARHIVE - ARCHIVE SECTOR			
Njësia Org. Org. Jedin. Org. Unit		Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.	
03 / 47		1097 / 1	
Nr. i faqeve Broj strana No. pages		Data Datum Date	
1		20, 06, 2018	
PRISHTINE/A			

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Integritimit Evropian
Ministrarsvo za Evropisku Integraciju/Ministry of European Integration

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2017
 dhe për implementimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit 20 Qershor 2018, Prishtinë

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Integritimit Evropian (MIE), për vitin 2017 (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

 Dhurata Hoxha
 Ministre e Integritimit Evropian

